

Adevărul

Director:

THEODOR RECULESCU

Abonamente:

1 an: 150 lei; jum. an; 75 lei. Autorități, mari întreprinderi: 1000 lei.

Redacția și Administrația:
Arad, Str. Gen. Coandă 20

ORGAN INDEPENDENT

25 bani

Metode revizioniste

Propaganda revizionistă maghiară nu cunoaște răgaz. Guvernele dela Budapesta, aservite întotdeauna marilor latifundiași, au avut această agitație pe primul plan, drept răspuns la cererea tot mai insistentă a iobagilor pentru o radicală reformă agrară.

Propaganda aceasta desigur se desfășoară cu bani grei. Cât timp puteau magnații, subvenționau ei înșeși, când se terminau fondurile recurgeau la cele mai odidabile metode: falsificau bani, înțepineau pe teritoriul țării organizații de teroriști, etc. Țările succesoare fostei monarhii dualiste n'au dat atenția cuvenită propagandei ungurești și cu atât mai puțin s'au gândit să inițieze contrapropagandă.

Rezultatul e că în parlamentul englez există un grup de aproape trei sute deputați cari susțin cauza maghiară, iar acum în urmărește și în Franța se ivesc oameni politici cari, încredători în mistificările ungurești, îmbrățișează revizionismul.

Recent, a avut loc la Budapesta congresul mondial eucharistic. Sute de mii de pelerini din toate părțile lumii s'au adunat în capitala Ungariei pentru acest congres care trebuia să aibe un caracter religios. Guvernul maghiar însă, l-a transformat într'o formidabilă mișcare șovinistă. Au avut desigur parte și mulți catolici din România, în frunte cu episcopul Pacha dela Timișoara, cari au asistat la slujbele religioase oficiate în cadrul congresului în Piața Eroilor (de ce tocmai aici, când congresul ar fi trebuit să aibe un caracter pur religios?).

Episcopii și părinții lor au fost împărțșiși tot în această piață, apoi au asistat la producțiuni teatrale cu caracter șovin. S'au reprezentat spre exemplu o scenă din istoria Ungariei, al cărei subiect era o luptă dintre Unguri și Polonezi pentru cucerirea unui pod. Invingători au eșit desigur Ungurii, în pofida Polonezilor care-i prezentau în cele mai frumoase culori. De față au fost, în afară de reprezentantul papal — care a strigat un »trăiască Ungarie!« — și reprezentanții bisericii catolice din Polonia. Intre timp însă, guvernul maghiar a editat o carte care se străduie să arate

continuare în pag. 2-a

Presă de provincie

Sub titlul: „Biruința presei ardelenene“, confratele Barbu Theodorescu publică în „Vremea“ câteva reflecțiuni în legătură cu expoziția presei românești din Ardeal până la 1916, expoziție prilejuită de sărbătorirea a o sută de ani de apariție a „Gazetei Transilvaniei“.

După ce vorbește de sfânta luptă a vechilor gazetari ardeleni, scoțând în evidență martiriul acestor conștiinți mănuiori de condei — numai redactorii dela „Tribuna“ au pălmit mai mult de zece ani în temnițele ungurești pentru crezul lor — confratele Theodorescu încheie:

— Astăzi, când am străbătut ziarele și revistele ardelenene înfățișate în expoziția dela Academia Română, m'am simțit mândru de biruința confrăților din Ardeal. În amintirea suferințelor îndurate gândul nostru se îndreaptă spre toată falanga de gazetari și cărturari și nu aflăm cuvinte de a le preamări faptele. Prin ei, prin biruința și scrisul lor de odinioară, noi cei de astăzi, ne simșim tot atât de tari în lupta de mâine, dacă soarta o va dori.

Citaiul de mai sus exprimă fidel gândul și entuziasmul fiecărui gazetar conștient. Și sunt mulți acei mănuiori de condei cari au știut și dela război încoace să se ridice deasupra mizeriilor cotidiene întru apărarea cauzelor vitale românești. Cifitorii nu știu, căci nu au de unde să știe, cât trudește, câte lipsuri materiale înfruntă și cât suflet curat pune gazetarul în coloanele unui ziar.

Poate nu am fi adus în discuție lucrurile acestea, căci nu prea-l vedem pe cel care ne-ar putea înțelege și ajuta, dacă nu ne-ar fi căzut sub ochi articolul dlui Pamfil Șeicaru: „Presă de provincie“, în care vorbind de mijloacele de apariție extrem de reduse, precizează: „Aceste foi de provincie își menșin o apariție regulată prin nebănuite eforturi, prin munca nerăsplătită decât cu propriul entuziasm al celor ce o scriu“. Mai departe, dl Șeicaru face constatarea: „Străbătând mai adânc, cucerind zone de lectori adesea inaccesibile ziarelor din Capitală puțând să dea o mai mare atenție, să înlesnească o mai amplă dezbateră a problemelor specifice ale provinciei, aceste modeste foi pot alcătui tot atâtea tribune de educare politică și națională.“ Iar în concluzie: „Să fie utilizate, mai ales inteligent utilizate, mereu repetând axioma organizării unui Stat totalitar: activa prezență a inteligenței celor ce vor să modeleze noua structură a Statului român.“

„Activa prezență a inteligenței“, Da! De acest lucru este nevoie. Trebuie, în orice caz, să se facă o selecțiune, luând ca cel mai potrivit criteriu inteligența cu care este înzestrat fiecare mănuior de condei, pe lângă talentul său și buna sa credință. Pentru orientare, colecțiile tuturor ziarelor stau la dispoziția oricui.

În cuprinsul articolului menționat, dl Șeicaru face remarcă — de altfel foarte justă — că o condiție esențială pe care trebuie să o îndeplinească presa provincială este și corecta stilizare a materialului tipărit.

Trebuie să-i dăm dreptate dlui Pamfil Șeicaru și să recunoaștem că sunt prin părțile noastre unele publicații scrise într'o execrabilă limbă românească. Faptul este explicabil, dacă ne gândim cum reușesc să apară unele dintre aceste publicații. Spre exemplu: un nequistor de slănină sau mărunțișuri, socotește la un moment dat că are printre comercianții unui oraș destui cunoscuți cari să-i asigure prin publicitate comercială apariția unei gazete. Și atunci, cuprins subit de veleități de „ziarist“, devine „director“ și vinde cu metrul sau kilogramul, precum stamba și osânza, o hârtie care înainte era foarte bună cel puțin pentru împachetatul maslinelor. Iar când afacerea nu mai merge, domnul „director“ se întoarce din nou la tarabă.

Se pune deci întrebarea: care este rostul unei asemenea publicații și ce aport poate aduce cauzei românești un „ziarist“ care de multe ori se întâmplă că nu cunoaște cel puțin limba românească așa cum trebuie și care în viața lui nu a reușit să formuleze o opinie într'un domeniu sau altul. Iar în afară de aceasta, trebuie să se țină seama că orice toleranță de felul mai sus relatat, constituie o gravă diminuare a prestigiului pe care l-au creat presei ardelenene, ziaristii înaintași.

Pentru că, dela negustoria exercitată sub denumirea de gazetărie și până la apostolatul în presă, e o mare diferență de nivel.

Th. Reculescu

COREOGRAFIE

Ghyssa Eghy și elevele sale

Sunt în Arad patru institute coreografice cari, toate, au realizat lucruri excepționale de frumoase. Socotesc totuși, că cel mai de valoare este cel al doamnei dr. Ungar, Ghyssa Eghy. Reprezentațiunea din după amiaza de Duminică 29 Mai, ne-a dovedit aceasta cu prisosință.

Secretul reușitei se datorește nu numai faptului că institutul acesta este cel mai vechiu în Arad, ci și faptului că doamna Ghyssa Eghy are posibilitatea de a studia în străinătate câteva luni pe an, tot ceiace poate fi socotit ca progres în arta coreografică.

În cadrul programului de Du-

minecă am văzut lucruri excepționale de frumoase: producțiunile minunate ale copiilor mici și mai mărișori, acrobatică, exerciții de salturi și studii cu mișcări după muzică. Partea doua a programului, a conținut realizări cu adevărat impresionante. În primul rând trebuie să amintim „Pantomina“ care a avut următorul subiect: În oraș domnește mizeria. Cerșetorii se duc în pelerinaj la mănăstirea unde se găsește monumentul Sfintei Iăcătoare de minuni și pătrund prin poarta mănăstirii tocmai în momentul când călugărițele au terminat rugăciunile de seară. Maicele încearcă să-i liniș-

tească, înduplecându-i la rugăciune, apoi Sfânta coboară aveau între ei, milostivindu-i. Xenia Mladin (sfânta), Pipi Ambruș (stareța) deosebit de grațioase. La același nivel ridicat au fost: călugărițele, cerșetorii și ingerii. Intregul ansamblu s'a prezentat excepțional și trebuie să remarcăm abundența numelor românești: Xenia Mladin, Pipi Ambruș, Dupa Dănescu, Geta Lupșă, Sandi Pop, Neli Goicea, Puica Ionescu, Oti Voiticeanu, Nori Novac.

Reprezentațiunea se va reedita Duminică 5 Iunie, ora 5 p. m. la Teatru.

La pian: d-șoara Emilia Czégka. Costume și decoruri: arhitect Erdélyi.

Pentru doamna Gyssa Eghy și arta d-sale, numai cuvinte bune.

R.

Femeie serioasă

Mimi sta la vitrina cofetăriei și privea cu jind la produsele expuse: erau acolo fructe zaharate, scări de ciocolată, țavi de „four-sec“-uri, cornete de bomboane, și cât n'ar fi vrut ca să se încarce și dansa cu un pachet de dulciuri! Dar acum, pe vremea asta de lâ-comie sălbatică a negustorilor, nu toți se pot încumeta să-și satisfacă și alte nevoi în afară de cele ale strictei existențe.

Cineva tuși lângă ea. Mimi deosebi, în geamul ca de oglindă, conturul unei siluete bărbătești.

— Imi dați voe, domnișoară, să vă ofer o cutie de fondante?

— Obraznicule! — bombăni mai mult ca pentru șine.

— Sau, dacă preferați câteva batoane de ciocolată, — îi șopti el rugător.

— Dar bine, domnule, drept cine mă iei dta? Eu sunt femeie serioasă.

— O cât vă admir!

— Pe mine?

— Nu... femeile serioase...

— Mă rog, poftim...

Și ținând-o ușor de braț, omul o împinse în cofetărie, unde cuprinse, cu un gest larg, toate rafurile, indicându-i să aleagă din care poștește. Apoi plăti la spatele ei; dansa putu, totuși, să observe că a dat o sumă frumoasă.

— Unde-ți place mai mult să luăm masa: la Șosea ori în oraș? — o întrebă el afară, gata să cheme o mașină.

— Vai, domnule, ce vorbești!... Ți-am mai spus: eu sunt...

— Da, da, o știu: femeie serioasă. Și o apucară 'nainte, alături unul de altul...

— Ce vei fi gândind d-ta despre mine?

El își prinse domol brațul de al ei și, cu gura în urechea ei:

— Mă gândesc că ai niște piciorușe adorabile, cărora aș vrea să le dăruiesc cei mai draguți pantofiori.

— Se vede că ai un magazin de încălțăminte, — făcu ea haz.

— Nu, dar sunt un mare adorator al piciorușelor de gazelă. Și, ușurel, el îi mână pașii spre un taximetru, ce tocmai trecea gol.

Automobilul opri în dreptul unui local luminat feeric. Mimi se lăsă să fie dusă într'un colț mai retras,

și tovarășul ei bătu discret în masă să vie chelnerul.

Mâncări alese se perindară, udate de o tămâioasă fină.

Atingerile deveneau tot mai dese și privirile se încrucișau în lame sclipitoare. Mimi murmură iar:

— Eu sunt femeie serioasă!

El, peste măsură de încalzit, prinzându-o de mijloc și strângându-o spre dânsul:

— Da, știu... foarte serioasă!... Plata!

Afară, se urcară într'unul din vehiculele ce așteptau.

— Ea: Doresc să merg acasă.

— El: Da, acasă la mine. Să te odihnești măcar o jumătate de ceas; după aceea, te duc la tine... la părinți, sau la bărcatu-tău?

— Bărbatu-meu e plecat!

Eh, vezi dar că nu ai de ce să te grăbești.

Și o luă pe genunchi. Ea se opuse puțin:

— Fii cuminte, zău!.. Și unde stai? Nici nu știu cum te cheamă?

El îi indică adresa, cu adausul numelui: Vasile Lascăr.

— Este și o stradă, căreia-i zice așa — constată ea cu naivitate.

— Da, suntem de aceeași viță — întări el, ironic.

— Râzi de mine acum, — se bosumfilă Mimi.

— O, nu, draguța mea, iubita mea, scumpa mea!

Și o sărută.

Ea îi sări, deodată, jos din poală.

— Nu, nu!.. Lasă-mă!..

Du-mă acasă... Altfel încep să plâng! Eu am fost până acum femeie foarte serioasă...

— Nici nu mă 'ndoesc... Vei putea fi și mâine.

La poarta casei lui îi întâmpină un fecior. El îi făcu semn să dispară. Mimi se sfii să înainteze.

— Du-mă acasă! Am fost până acum femeie...

— Foarte serioasă, — complectă el.

Și intrară.

În camera lui, un pat elegant, cu niște perne de o albeață fără prihană, te momia ca păcatul...

Feciorul se apropie tiptil de ușă și-și lipi urechea de broască. Și în freamătul produs de neastâmpărul stăpânului, deslușea mereu:

— femeie serioasă... femeie serioasă...

PETRICISME

După cum știe toată lumea prietenul Petrică Selejean a fost prin străinătăți de unde, foarte amabil ne-a bombardat cu ilustrații și salutări. Și tot după cum știți, vaporul pe care călătorea Petrică a refuzat să se scufunde astfel Patria și-a reprimat fiul la sânul (al cui?!). Din magnificul voiaj, Petrică ne-a adus câteva de alea „bune“. Una vine cam așa:

Petrică a cunoscut la Istanbul un ovrei șugubă, care pe cărțile de vizită punea din josul numelui: „Cumnat cu Dumnezeu“.

— De ce scrii dumneata lucrurile acestea pe cărțile de vizită? Ia întreabă Petrișor.

— Iată de ce, zise cel întrebat: Socrul meu a avut două fete: Dumnezeu a luat pe cea mai mare, Rașela, și eu am luat pe cea mai mică, Sara.

Înșepături de condei

Avocatul M. Butariu ti povestea colegului său Cula despre o „plimbare pe lună“, ce ar fi făcut într'una din seriile trecute, bineînțelese nu singur.

— Am citit, zice Cula, că mai mulți astronomi și-au încheiat calculele referitor la greutatea pe care ar putea-o avea luna, dar fiecare a dat un rezultat cu totul diferit de al celorlalți: unuia i-a ieșit mai puțin, altuia mai mult...

— Apoi, ce te miri, sări Butariu, tu nu vezi că luna e când întregă, când numai jumătate, cum vrei să iasă socotelile la fel?

★

Dr. Dr. C. Iancu, scoțianul arădan, intră la un bărbier:

— Cât costă tunsul?

— 25 lei, răspunde bărbierul.

— Dar bărbierit?

— Un bărbierit costă 10 lei.

— Bine, zice dl. doctor, atunci bărbierește-mă... pe cap.

Din carnetul cetățeanului Ion Melinte

Insemnări et reflecții

Și vas'zică, iar trebuie să vă vorbesc despre sexul de vis-a-vis, despre femei, ca să mă exprim pe înțelesul tuturor căci, deh! trebuie să recunoaștem că nu oricine te pricepe când îi vorbești mai pe radical.

Cred, cu referire la cauză, că dacă eu, subsemnatul cetățean onorabil Ion Melinte, ași încerca să schimb obiectul acestor „insemnări“, sau să le modific pe ici, pe colo, sau numai prin părțile esențiale, vorba lui Shakespeare, apoi sunt sigur că dumneavoastră cu toții ați protesta la Direcție. Și asta nu vreau.

Așa dar, despre femei.

Mă rog: care-i în definitiv și la urma urmii, rolul femeii? Unul zic eu că-i mai important: să te faci s'o iubești și al doilea să-verse lacrimi pentru dumneaci. Și dacă iubirea este: „un lung prilej pentru durere, căci mi de lacrimi nu-i ajung și tot mai multe cere“, după cum zicea Eminescu, apoi lacrimile ce sunt? Nimic alta, decât ploaia amorului.

Numai că, vedeți dumneavoastră, ploaia asta, dacă-i ploaie, tot așa se pornește pe negândite și la vreme nepotrivită: când dumneata îi fi vesel, pe dumneaci atunci o podidesc lacrimile pe tema: „că Mimi are astrahan și mie nu-mi cumpəri“. Iar când i-ai cumpărat, alt necaz: plânge că a „insulit-o“ Mimi. În fond însă Mimi nu e cum ați crede dumneavoastră, o femeie rea sau invidioasă, ci din contră o prietenă bună, care întotdeauna își apără prietena de răutatea celorlalte. Pentru ca să vă lămurii mai bine, redau un crâmpel din discuția dintre aceste două prietene:

— Gurile rele spun, draga mea, că mantaua asta scumpă și a cumpărat-o bărbatul tău din câștigul ce a realizat de când e parlamentar.

— Minciună, o aveam de mai 'nainte.

— Asta am spus și eu, întărește Mimi, căci oricine poate vedea că nu mai e modernă...

■ ■

Dar nu numai în cazuri de acestea se evidențiază bunătatea femeii. În orice împrejurare, femeia, după ce precumpănește bine situația, caută să ajute acolo unde poate, iar dacă nu poate atunci e dezolată. În orice caz știe să compătăimească pe cei năpăstuiți.

La o serată ce s'a dat în casa familiei Bogățescu, oaspeții au putut să admire talen-

tul celor două fiice ale amfitrioanei, care au executat la pian câteva bucăți pentru patru mâini.

Doamna Urățescu impresionată — nu atât de arta micelor domnișoare Bogățescu, cât de anumite constatări făcute, cum s'ar zice, chiar la „fata locului“, spune unei prietene:

— Bogățescu ăștia, dragă mea, sunt de compătimit: nu le mai merg bine afacerile. Uite colo, au ajuns să pună amândouă fetele să cânte la același pian...

■ ■ ■

Femeia, cum vă spuneam e foarte săritoare când e vorba să ajute cuiva, bine înțeles dacă-i stă în putință.

În privința aceasta vă povestesc una autentică, întâmplată unei arădence:

Doamna X, foarte cunoscută în lumea bună arădană, făcea vilegiatura într'o localitate foarte vizitată în special de bărbații cari, după ce întrebuințat fără succes diferite rețete tăiate din ziare și ce toate afirmă că „bărbatul în potență nu e bolnav, ci neglijent“, se agățau cu disperare de nădejdea că apele minerale din localitate cu pricina îi vor repune în forțele din cele trecute vremuri.

Doamna X, a cunoscut foarte cum se cade cetățean care de o lună încheiată făcuse cură cu minunata apă minerală. Omul nostru a privit a măsurat-o, iar mai apoi i-a zut cu tron. Și fă-i curte în dreptul ei, fă-i în stânga, încearcă tot momelele, toate acestea în speranța că nostima arădancă va ceda. Femeia însă, nimic!

Atunci, în disperarea sa, cetățeanul cu pricina s'a gândit să schimbe macazul și să facă apel la „bunătatea femeiească“. Parcă, parcă, începuse cuco să se mai înmoace puțin aflându-se de nenorocirea omului care pentru a-i dovedi neșărmană lui dorință de-a deveni din nou bărbat, i-a înșirat toate rețetele încercate, iar ca un suprem argument izbucni:

— Doamnă! Vă implor! De alta, dar vreau să văd de drăcia asta de apă minerală are vr'un efect...

— Și? o întreabă cineva mai deunăzi.

— Săracul, răspunde doamna X, apa trece, impotența rămâne...

Cetățeanul Ion Melinte

Pt. conf. T.

O problemă de rezolvat

Există o chestiune care, în aparență, pare a fi de o mică importanță, dar examinată din punct de vedere social și românesc este de natură să suscite interesul celor desemnați ca îndrumători ai școlii ei. Chestiunea aceasta este în legătură cu servitoarele, cari — după cum dovedesc statisticile — sunt recrutate într-o măsură covârșitoare dintre fetele și femeile safelor românești.

Până la instatarea trecutului guvern, nimeni nu a sesizat problema. Deasemeni, nu se poate susține că dacă fostul ministru al muncii și-a dat seama de ea, și rezolvat-o.

Într'adevăr, cari au fost măsurile luate în consecință? În primul rând — și cea mai importantă măsură — s'a interzis școlilor de a mai avea în serviciul lor servitoare creștine. Foarte puțini sunt cari cunosc motivarea făcută de ministrul care a dat ordinul, pentru că după obiceiul din vremurile trecute, se lucra fără obligativitatea răspunderii. Pentru câteva fapte odioase — dar răslețe — ale unor elevi din fundul Moldovei, cari au necinstit fetele creștine ce se găseau în serviciul lor, urmau să rămână pe drumuri mii și mii de nenorocite cari nu se puteau apăra să infrunte mizeria din viața știe ce călun pierdut pe unde va, printre munți. Și atunci, ce să rămânea de făcut acestor nenorocite, cărora ministrul muncii nu se îngrijea să le dea o altă sursă de câștig în schimbul celor răpitate? Nimic altceva decât să îmbrățișeze prostituția, unde aplicarea principiului arian ar fi căpat cu desăvârșire de sub controlul dlui ministru al muncii.

Incontestabil: există o atare problemă, dar se prezintă cu totul sub altă înfățișare. Fata dela Arad, care fuge de mizeria ce-și găsește colții în casa părinților ei — căci numai fetele oamenilor săraci își părăsesc satul — înfruntând slugă la oraș, își va cuceri — după ani de zile — un cămin dimpreună cu vreunul din părinții cu cari a trăit, sau cu unchiul care făcea de serviciu colțul străzii, sau — de ce nu? — chiar cu omul care căra gunoierul.

Dar în afară de dorința de a scăpa de stăpân și în afară de dorința de o boală venerică contractată în timpul liber, care este sursa pe care-l aduce o nenorocită ca aceasta în noul ei cămin? Nu este măcar o pregătire sufle-

ască. Ce vor deveni copiii rezultați dintr'o asemenea căsătorie, cari — dacă nu sunt avortați — vor îngroșa rândurile de generațiilor!

Se naște deci întrebarea: cum se poate remedia acest rău?

Exemplul ni-l dau preoții din Oradea și enoriașii din „Oastea Domnului“, cari și-au dat seama că servitoarele nu sunt, în afară de spălatul vaselor, exclusiv pentru uzul ordonanțelor. Mână'n mână cu autoritățile, au adunat servitoarele române într'un mănunchiu și le-au găsit ocupațiune pentru timpul liber din zilele de sărbătoare: li se țin scurte conferințe cu caracter moral, s'a format cu ele un cor care se va produce în curând la teatrul orașenesc, ba se face chiar și ceva școală cu cele cari nu știu carte.

Majoritatea sunt încântate de măsura luată, iar pentru cele recalcitrante s'au introdus condițiuni de prezență, în cari stăpânii notează ora la care au plecat servitoarele de acasă, iar preoții, ora la care au plecat dela cor. În felul acesta se face cel mai precis control.

Se înregistrează și unele episoade nostime:

O servitoare, căreia-i intrase în cap că și ea ar putea să joace sau să cânte pe scenă, așa cum văzuse „când a fost cu doamna“, vine într'o fugă până acasă în seara când preotul le-a încunostințat că vor cânta la teatrul comunal și intrând pe ușe izbucni ca o mașină care explodează înainte de vreme:

- Doamnă!
- Ce s'a întâmplat Catijo?
- Doamnă, v'am spus eu că o să cânt pe... ciceră! Cântăm la teatru cu dom' părinte...

În orice caz, credem că și în Arad s'ar putea face lucrul acesta și în afară de faptul că fetele și-ar conserva sănătatea trupască și sufletească, se va termina și cu lupta pe care o dau sergenții în fiecare zi de Duminică pentru stăvilirea accesului servitoarelor pe corso.

Doctor
Constanța Manta
specialistă în boli de femei
Și-a reluat consultațiile zilnic 3-5; Joia 5-6.
ARAD, Str. Brătianu 16.
Telefon 24-40.

INFORMAȚIUNI

București. Oficial se anunță că anul acesta concediile funcționarilor se vor da după norme comune pentru toate categoriile astfel încât să fie înlăturate posibilitățile de abuz și să nu suferă bunul mers al serviciilor.

Nu se vor putea acorda nici decum concedii mai mari de o lună, nici măcar în cazuri cu o justificare medicală.

Ministerul Educației Naționale a dat o decizie prin care cursurile școlilor primare încetează în ziua de 15 Iunie. Dela 15-20 Iunie se vor ține examenele claselor 1-4.

Conform hotărârii Ministerului Educației Naționale intervalul dela 1 la 7 Iunie va fi rezervat pentru »săptămâna străjerilor«.

La ministerul domeniilor se lucrează la instituirea premiilor agricole ce se vor decerne de M. S. Regele la 8 Septembrie crt. cu prilejul deschiderii expoziției agricole permanente, ce se va organiza în Capitală, în colaborare cu „Uniunea Camerelor de agricultură“.

Repetăm comunicatului apărut în ziua de 19 Mai c. în ziarul „Știrea“ din Arad: **DI. Vasile I. Ostfoia nu are nimic comun cu ziarul „Ardealul“.**

Societatea Haptică din Arad hotărând ca să deschidă, sub direcția ei, o școală de călărie pentru amatori și iubitorii de sport ar dori să știe din vreme, dacă în orașul Arad s'ar găsi un număr oarecare de amatori care să ia parte la cursurile școlii.

La această școală se pot înscrie doamne, domnișoare și domni amatori, precum și tineretul dela 8-16 ani.

Cererile de înscriere se vor adresa Societății Hipice Arad, la Divizia I de Cavalerie Arad.

Serviciul veterinar al județului a fost informat că odată cu căldura au apărut muștele colum-

bace. Au fost semnalate în comunele: Hălmagiu, Radna, Șiria, Sebiș, Comlăuș, Sântana și în regiunile învecinate.

Societatea Bancară Română, Sucursala Arad, aduce la cunoștința onor. depozitenților, că în urma reducerii taxei de dobânzi a Băncii Naționale a României va aplica cu începere dela 1 Iunie a. c. și până la un nou aviz asupra depunerilor pe livrete de economii o reducere a dobânzilor de 1% (unu la sută).

Ghiață artificială
abonamente și comenzi pentru gospodării și prăvălii GARANTATĂ
furnizează cel mai estin
FLORAS.A. - Telefon 1141
fost REUSZ
ARAD, Bul. Reg. Maria 33.

Când te joci cu focul

Dompierul Andrei Sarki, din serviciul unei mari întreprinderi arădane, a fost cuprins de **vălvătaia** dragostei când a văzut-o pe lucrătoarea Maria Ortutay, după care i s'au **apris** călcăiele.

Dar, după **focul** iubirei, a venit și **dușul** rece al unui denunț la poliție din partea tatălui Mariei, care a sărit ca **ars** când a prins de veste că fiica sa e... gravită și că faptul îl lasă **rece** pe Sarki Andrei, care nici nu vrea să audă de căsătorie.

Scandalul se va **sfinge** la tribunal.

Ministrul Justiției republican rănit

VALENCIA. — Ministrul de justiție republican, Gonzales Pena, a fost ușor rănit Duminică în cursul unui raid aerian naționalist, pe când făcea o inspecție pe frontul oriental.

TEATRUL COMUNAL ARAD
Sâmbătă 4 Iunie ora 9 seara reprezentație extraordinară dată de Liga foștilor luptători din campania 1913-16-19, pt. construirea căminului cu
MAREA TAINĂ
piesă senzațională în 3 acte de w. o. Somin cu concursul doamnei **Mania Antonova, Valentin Gustav, R. ANGHELI - GH. SOARE - G. DOBRESCU**
Spectacolul va începe cu o causerie: **Culisele Teatrului Românesc** ținută de **D. Gaby Michailescu**, autorul volumului de scandal „Culise și Reflectoare“. — Bilete la Librăria Diecezană.

zi și în fiecare seară în grădina de vară a restaurantului

Muzică și dans.
Iluminație feerică.

EROII MARTIRI

din Județul ARAD, morți pentru întregirea neamului

Preotul C. Popescu, Preotul C. Leucuția, Inv. Lazăr Timpa, Leon-te Ciorău, Nicolae Barna, Dimitrie Raica, Teodor Gligor, Ignat Ungurean, Teodor Rediș, Gh. Ioanovici, Ioan Ioanovici, Ioan Popa, Pascu Jurjuț, Iuliana Jurjuț, Valeriu Jurjuț, Ioan Jurjuț, Floarea Cosma, Ioan Istrate, Gligor Alda, Sofia Faur, Nicolae Lăscuțiu, Pavel Faur, Elena Bardan, Elena Petroman, Ștefan Popa, Ioan Oprea, Arsenie Morar, Pahomie Dura, Pavel Suba, Epihamie Fărcaș, Nicodim Morar, Iosif Alexa, Nicolae Pui, Antonie Beleu, Iosif Bânda, Gheorghe Pianga, Gheorghe Morar, Teodor Ardelean, Andrei Morar, Pavel Faur, fiul, Ioan Faur,

Anghelina Ciev, Floarea Stoia, Antilofie Verșigan, Saveta Lăscuțiu, Cosma Zopota, Virginia Dr. Hotăran, Gheorghe Hotăran, Teodor Baba, Ioan Luciu, Petru Cotoc, Nicolae Groza, Ioan Țisca, Vasile Țisca, Maria Ciungan, Toma Petrișor, Gheorghe Tulovan, Pavel Crainic, Indrei Zenza, Alex. Coșoiu, Mihai Zăcoi, Gligor Horga, Nicolae Pasc, Ioan Șuran, Nicolae Fărcaș, Mitra Bârlea, Ion Lăzărescu, Dănilă Adam, Petru Petrean, Petru Pianga, Gheorghe Roșu, Iosif Ardelean, Zamfir Bălțean, Protopop Augustin Târziu, Nicolae Țucudean, Teodor Herlo, Pavel Tarcea, Gheorghe Burca, Gheorghe Bătrănu.

In veci pomenirea lor!

2 Iunie! Ziua Eroilor. Pios prilej de reculegere sufletească și de inspirație din mărețele jertfe ale celor ce au încheșat cu sângele lor hotarele de veci ale Țării.

Zi înălțătoare, Zi de mare sărbătoare întru pomenirea tuturor martirilor Neamului, cari au căzut în lungul și latul acestor plaiuri, dela Tisa și până la Mare.

Copii și bătrâni, cu toții strivesc între gene o lacrimă: omagiu adus memoriei celor mai buni fii ai unui popor de viteji. In cimitirele eroilor din toate colțurile Țării, mânuțe plâpânde de copii așează câte o floare la căpătâiul martirilor, floare curată ca și rugăciunile pornite din suflet de copil, curată ca și amintirea sfântă a celor ce ne-au dat România-Mare.

Fie-le memoria binecuvântată!

Metode revizioniste

(Continuare din pagina prima)

„comunitatea istorică ungaro-polonă”, carte pe care a trimis-o pentru propagandă la Varșovia. Frumos, nu?

Cunoscând metodele unguerești, nu ar fi fost mai bine să nu se fi admis catolicilor din România de-a participa la congresul dela Budapesta, așa cum a făcut Germania?

C. Nour

Avansare

Aflăm cu multă plăcere că dl. Buculescu, șeful biroului firmelor dela tribunalul Arad, a fost avansat grefier cl. II.

Dl. Buculescu este unul dintre cei mai bine notați funcționari dela tribunalul Arad și este mult apreciat de public, pentru felul manierat pe care-l adoptă în orice împrejurare.

Facem dlui Buculescu cele mai bune urări pentru viitor.

Ingineri arădani la Praga

La Praga se ține un congres internațional de electricitate, la care va lua parte și o delegație română.

Din această delegație, care nu e numeroasă, fac parte și trei ingineri arădani, binecunoscuți; domnii: Traian Butoescu și Ion Gheorghiu, directori la Uzina Electrică și domnul Șerbănescu, directorul căii ferate Arad-Podgoria.

Tiparul Tipografiei „CONCORDIA” Arad.

Noul ajutor de primar

Ministerul de interne a numit în funcțiunea de ajutor de primar al municipiului Arad, pe dl. Colonel M. Rîșcuția, fostul șef al comendurii pieșii.

Numele dlui colonel Rîșcuția este o cheazășie că interesele orașului nostru vor fi bine reprezentate, iar dl. prim președinte R. Orezeanu va avea în dsa un valoros colaborator.

Direcțiunea ziarului nostru a expediat dlui Vasile I. Ostoia, următoarea recomandată (Nr. recip. 5978):

DOMNULE OSTOIA,

Cred că din ziua de 16 c. ai fi avut destul timp să-mi restitui ceiace a mai rămas la dta în legătură cu ziarul, lucruri ce ai promis că mi le restitui încă până în seara acelei zile. Ai făcut chestiunea uitată.

In consecință, te rog să-mi trimiți cât mai neîntârziat.

Chitanțele: 1—100; 121—140; 541—560;

Stampila veche: »Redacția și Administrația »Ardealul»;

Hârțile pentru corespondență cu antetul ziarului; maculatura, decontările pe luna Aprilie; colecția ziarului;

Chitanțele cari nu au fost trecute nici ca încasate și nici ca anulate, rămase deci fără justificare în posesia dtale.

Arad, 28 Maiu 1938.

Th. Reculescu

Răspunsul dlui Ostoia a fost o amenințare cu bătaia și ni s'a comunicat verbal printr'un colaborator al său.

Fără comentarii.

Stagnarea exportului de vite din Banat

Exportul de vite din Banat a stagnat de câțiva timp, din cauza fluctuațiilor de prețuri pe piețele străine și a greutăților valutare de pe o parte; pe de alta, deoarece contingentele acordate au iost suprimate ori depășite. Singurul debușeu serios și puternic a rămas Italia, unde bănașenii trimiteau însemnate transporturi. Dar exportul, din cauză că nu s'au terminat tratativele comerciale, stagnează. In plus exportatorii bănașeni au dificultăți și in ce privește încasarea contra-valorii pentru transporturile din lunile trecute.

Ca să ne facem o idee de această situație, dăm mai jos statistica încheiată de Sindicatul

pentru raționalizarea exportului de animale pe luna Aprilie.

Din ea reese că s'au exportat la Viena 2587 capete porci, 28 cai; la Praga: 96 porci și 30.000 kgr. grăsime; in Germania: 450 porci; in Italia: 294 vite cornute și 116 porci. In total 296 vite cornute, 2519 porci și 30.000 kgr. grăsime. Afară de acestea fabrica de conserve din Timșoara — astăzi in inactivitate — a exportat 18.886 kgr. conserve in America.

Cantitățile de mai sus nu prezintă nici a cincea parte din puterea de producție a Banatului înregistrată in trecut sau din ce iace ar putea exporta in prezent

Condițiunile de colaborare dintre germanii sudeți și guvernul cehoslovac

PRAGA. — Partidul sudeților germani va publica textul unei cuvântări rostite de deputatul Kundt, președintele grupului parlamentar heinleinist la congresul dela Carlovivary. Textul acesta a fost ținut până acum secret. Cuvântarea lui Kundt constituie o »punere la punct» și prezintă de fapt contra-propunerile partidului sudeților germani la statutul naționalităților la care se lucrează acum la Praga.

Kundt precizează în 14 puncte revendicările partidului sudeților germani și in concluzie afirmă că statutul va trebui să fie organizat pe baza unui cadastru național al comunităților etnice și pe baza frontierelor etnice. Grupul etnic al germanilor sudeți trebuie să aibe educația sa spirituală, administrația sa și să poată asigura propășirea sa.

Forța suverană a statului nu poate să rezide decât in colaborare in deplină egalitate de drepturi a grupului sudet etnic cu celelalte popoare și cu celelalte grupuri etnice cari trăesc in stat. Ea exclude o situație privilegiată din punct de vedere a drepturilor politice, in cecece privește poporul ceh. Așa dar, nu majoritatea cetățenilor, ci popoarele și grupările etnice sunt acelea care printr'o colaborare egală in drepturi, trebuiesc să determine politica și administrația statului.

Egalitatea de drepturi a cetățenilor germani, luați individual, nu are valoare decât dacă este întemeiată pe posibilitatea de acțiune juridică și po-

litică ale grupului etnic sudet, considerat drept comunitate politică a cetățenilor germani. Egalitatea juridică trebuie acordată minorității germane prin recunoașterea personalității juridice.

Către cititori

In urma dispozițiilor noii legi care obligă publicațiile periodice cari apar de peste 30 ori pe an să se constituie in societăți pe acțiuni — lucru de altfel imposibil pentru întreprinderi mici cum sunt gazetele săptămânale din provincie, — vedem obligați ca și ceilalți confracți, să scoatem gazeta odată la două săptămâni (1 și 15 ale fiecărei luni).

»Ardealul» va apare numai prvizoriu in felul acesta, deoarece sunt promisiuni că legea amintită va fi modificată, dându-se posibilitate gazetelor să-și păstreze felul de apariție din trecut.

Reducere de tarifi pe Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria

Publicațiune

Se vor elibera pentru călătorii din stuția Arad spre toate comenele din Podgorie, bilete cu preț redus pentru excursiuni (și bilete de sfârșit de săptămână (week-end) pe lângă zilele de Dumineci, și zilele următoare: 2 Iunie, Ziua Eroilor, 6 Iunie și 13 Iunie, Rusia, 8 Iunie, sărbătoare națională.

Incă un oraș spaniol bombardat de aviația naționalistă

Barcelona. O escadrilă naționalistă a bombardat eri dimineața târgul Granoller, situat la 30 km de Barcelona. Numărul morților și răniților trece de o sută.

CENZURA